

I Jornades de Serveis Sòcio-Psicopedagògics Municipals. Ribera Alta i Ribera Baixa. València

COMITÈ ORGANITZADOR

Xavier Bascuñan i Cortés
IASS de la Diputació de València
Sílvia Hernandis i Orovig
Gabinet Sòcio-Psicopedagògic de Cullera
M.ª Teresa Limorte i Guillén
Servei d'Orientació Escolar d'Algemesí
Teresa Llopis i Pérez
Gabinet Municipal d'Orientació Escolar de l'Alcúdia
Salvador Quijal i Pardo
Gabinet Sòcio-Psicopedagògic d'Almussafes
Carme Sánchez i Brufal
Institut Municipal d'Educació de Carcaixent
Carles Vendrell i Carbó
Gabinet Sòcio-Psicopedagògic Municipal de Sueca

Els dies 25, 26, 27 i 28 de febrer passat celebrarem a Cullera les I Jornades de Serveis Sòcio-Psicopedagògics Municipals (Ribera Alta i Ribera Baixa).

Aquestes Jornades estaven organitzades per la Coordinadora Comarcal de Gabinetes Municipals de la Ribera, i tenien un caràcter tècnic per a donar a conèixer el treball psicopedagògic que portem a l'escola i al municipi.

Els objectius que ens plantejarem foren:

1. L'estudi i comunicació dels programes d'actuació sòcio-educativa existents, impulsats pels Ajuntaments de la Ribera.

2. Potenciació dels Serveis Municipals dintre del marc jurídic de la Llei de Règim Local.

3. Intercanvi d'informació i d'experiències, així com un contrast dels distints enfocaments operatius de les diferents àrees d'intervenció municipal: Educació, Sanitat, Serveis Socials...

El desenvolupament d'aquestes I Jornades es caracteritzà per la nombrosa assistència de professionals i per l'abundant presentació de ponències i comunicacions en les diferents Àrees de Treball.

«Sòcio-Psicopedagogia i Municipi a la Ribera Alta i Baixa» (ponència inaugural)

PRESÈNCIA DELS GABINETES SÒCIO-PSICO-PEDAGÒGICS A LA COMARCA

La presència actual d'Equips Municipals a les dues comarques, avui prou estesa, tingué el seu origen en la creació l'any 1979 del gabinet de Cullera. Fou a partir del curs 80-81 que la resta d'Ajuntaments democràtics de la comarca començaren a crear aquesta mena de Serveis, per tal de donar resposta a una sèrie de necessitats i demandes, fonamentalment educatives.

En l'actualitat són 30 Serveis Sòcio-Psicopedagògics els que atenen a les dues Riberes (18 Gabinetes Municipals a la Ribera Alta i 9 a la Ribera Baixa; 1 Servei Psicopedagògic Escolar de la Conselleria d'Educació i 2 Gabinetes que atenen a dos Centres d'Educació Especial).

En aquests equips treballen

60 professionals, dels quals 51 són psicòlegs, 7 pedagogs i 2 assistents socials, que abasten una població de 30.000 alumnes només en Pre-escolar i EGB, i a més a més incideixen en altres àrees d'actuació.

La forma de contractació d'aquests professionals és majoritàriament d'arrendament de serveis, sent molt minoritària la contractació laboral.

Ben aviat es féu palesa la necessitat de coordinar els esforços dels Equips que treballaven en aquest àmbit. Per això, a partir del curs 82-83 sovintegen les reunions dels membres dels Gabinetes, els fruits de les quals donen prompte dos treballs pioners: un dossier sobre les possibilitats de estudis després de l'EGB en la Ribera Alta i un estudi descriptiu de la demanda social als professionals que actuen

en aquest terreny a la Ribera Baixa.

D'aleshores ençà l'increment tant de membres dels Equips com de les reunions de treball i coordinació ha estat important, donant-se actualment una periodicitat mensual. Una fita important en aquest procés fou la fusió de les dues comarques durant el curs 85-86, coincidint amb la incorporació dels SPE de la Conselleria d'Educació a la dinàmica de la Coordinadora. Aquesta dinàmica s'estableix en base a l'estructuració interna en 5 Comissions de Treball: Integració del deficient; Prevenció de dificultats d'aprenentatge i problemes d'adaptació; Treball amb pares; Orientació Escolar, i Ensenyament en València.

Les presents Jornades sorgeixen com una necessitat de donar a conèixer les activitats que, tant a nivell d'Equip Municipal com de treball de coordinació comarcal, estan duent-se a terme.

COMENTARI SOBRE LA LEGISLACIÓ REFERENT A AQUEST TIPUS DE SERVEIS

En l'article 43.2 de la Constitució Espanyola es diu: «Compete a los poderes públicos organizar y tutelar la salud pública a través de medios preventivos y de la prestación de los servicios necesarios.»

Posteriorment la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, estableix en el seu article 1, apartat 1, que los «municipios son entidades básicas de la organización territorial del Estado y cauces inmediatos de participación ciudadana en los asuntos públicos, que institucionalizan y gestionan con autonomía los intereses propios de las correspondientes colectividades».

L'objectiu de la gestió municipal, amb autonomia d'aquelles matèries que afecten els interessos propis de la col·lectivitat, assenyalat a la Llei, es contradiu en la pràctica amb les formes de gestió institucional impulsades a la nostra comarca.

Els Ajuntaments de la Ribera reben ajudes i prestacions de les institucions d'àmbit supramunicipal, que no sempre permeten la seua adequada racionalització des de l'òptica dels interessos del municipi.

La concessió d'aquestes ajudes i prestacions ha estat lligada tradicionalment a la imposició, des de les institucions que financien, d'exigències burocràtico-administratives que dificulten o impedeixen el desenvolupament de programes ajustats a les necessitats existents als municipis.

Alguns Ajuntaments, per la seua part, han preferit optar per la còmoda posició de «cobrar primer i després ja veurem per què serveix», amb la qual cosa han permès la cristallització d'una si-

tuació, si més no, incoherent per a professionals i usuaris.

Front a aquesta situació, els professionals dels Gabinetes Sòcio-Psicopedagògics han intentat en la seua pràctica professional integrar llurs funcions amb les d'altres tècnics municipals, superant així absurdes divisions administratives que en res beneficien la gestió dels Ajuntaments.

Considerem que totes aquelles propostes que s'allunyen de l'objectiu de facilitar l'exercici de l'autonomia municipal en el desenvolupament de les competències assignades per la legislació són regressives.

L'article 1.1 i 2 de l'ordre de 13 de maig de 1985, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, que amplia el Decret pel que es creen els Serveis Psicopedagògics Escolars, recull com a activitats d'aquests Serveis les següents: Orientació Escolar i Professional; Educació Especial; Trastorns i dificultats en l'aprenentatge i Acció Sòcio-Comunitària i Familiar.

L'article 8.2 d'aquesta mateixa Ordre assenyalava que els Gabinetes homologats han d'atendre's en la seua actuació als plans d'activitats dels Serveis Psicopedagògics Escolars.

Per altra banda, l'Ordre de 9 de desembre de 1986 de la Conselleria de Treball i Seguretat Social, per la que es convoca i regula el sistema d'ajuts en matèria de Serveis Socials per a l'any 1987, recull en el seu article 2 aquelles matèries que podran ser objecte de prestació d'ajudes dins dels Serveis Socials Generals: Informació i divulgació, ajudes polivalents a domicili de caràcter domèstic-social, personal i educatiu, programes de cooperació i animació comunitària i els programes d'acollida de persones mancades de llar.

En l'article 7 d'aquesta mateixa Ordre s'estableixen aquelles matèries que podran ser objecte de prestació d'ajudes dins dels Serveis Socials Especialitzats: disminuïts, tercera edat, infantesa i joventut, dones, situació de risc social, drogodependents, transeünts, minories ètniques, etc.

El que ens interessa destacar d'ambdós decrets és que, malgrat les evidents coincidències en algunes de les matèries que són objecte de prestacions, els dos exclouen respectivament als Serveis Sòcio-Psicopedagògics o als Serveis Socials de Base.

Si bé açò pot estar justificat per la necessitat d'evitar la duplicitat en la concessió d'ajuts per la creació d'un mateix servei, una vegada creats, res justifica negar la possibilitat que ambdós serveis unifiquen estratègies a nivell municipal, tot coordinant funcions i tasques que incideixen en un mateix àmbit d'actuació. És important destacar que en l'Ordre de 18 de desembre de 1986

de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la que s'aprova el Pla d'Actuacions Coordinades amb les Diputacions Provincials de la Comunitat Valenciana en matèria de Cultura i Educació per a l'any 1987, en l'apartat A de l'annex IV, referent a Acció Psicopedagògica, apareix com una de les activitats prioritàries «l'elaboració d'un marc general de prestacions de serveis en atenció social, Gabinetes Psicopedagògics i salut mental, que permeta un nou servei integrat per les esmentades àrees».

Aquests Decrets deuen contemplar d'igual forma l'exigència de mecanismes d'avaluació i seguiment integrat de les funcions i programes impulsats conjuntament a nivell municipal.

EVOLUCIÓ DELS ENFOCAMENTS D'ACTUACIÓ: CAP A UN MODEL MUNICIPAL D'INTERVENCIÓ SÒCIO-PSICOPEDAGÒGICA

L'enfocament de les funcions dels Gabinetes han evolucionat des d'una perspectiva purament assistencial, per a donar resposta a problemes escolars, a un plantejament preventiu i d'anàlisi social de les variables que actuen sobre els desajustaments i la inadaptació.

Tal i com diu Dolores Renau: «La Psicopedagogia a l'escola no sols ha d'oferir resposta individualitzada als problemes del xiquet, ja que el desenvolupament d'aquesta està condicionat per la dinàmica institucional i comunitària.»

Els objectius passen de centrar-se en la «qualitat de l'ensenyament» a ampliar-lo a la «qualitat de vida» al municipi, entenent aquesta com l'amillorament de l'educació, la salut mental i física i el benestar social.

Aquest canvi d'orientació s'ha anat gestant per la insatisfacció produïda per l'escassa rendibilitat i el desbordament de la demanda assistencial, la qual cosa ha ocasionat crítiques a aquest model i la recerca d'altres alternatives d'intervenció.

Ja en 1982, a les I Jornades de Gabinetes Psicopedagògics Municipals, celebrades a València, es constatà: «La contradicció existent entre la demanda d'assistència (casos, fracàs, problemes, etc.) per part de col·legis i ajuntaments, i la necessitat d'articular un enfocament preventiu-social en el marc de la lluita per la salut.»

Es fa evident la importància de posar l'èmfasi en l'anàlisi dels factors socials que conformen la problemàtica.

Es fa palesa la necessitat de tenir una visió més àmplia que englobe i analitzi la implicació de tots els estaments socials i educatius que integren la salut mental física de l'individu.

A partir d'aleshores aquesta línia orientativa ha anat desenvolupant-se i ha donat lloc a diversos

encontres i jornades de discussió, com: Projecte de Comarcialització de Serveis Sòcio-Psicopedagògics Municipals de l'Horta Sud, Silla, 1984; I Jornades de Gabinetes Sòcio-Psicopedagògics Municipals de l'Horta Nord i Sagunt, Paterna, abril 1985; I Jornades sobre el rol professional del Psicòleg, València, abril 1986, i últimament, les II Jornades de Serveis Sòcio-Psicopedagògics Municipals del País Valencià, València, novembre 1986.

Aquestes darreres jornades presentaren un model ampli d'actuació comunitària en 4 nivells d'intervenció. Partim d'aquest marc per a delimitar les funcions dels Gabinetes Municipals que considerem com Serveis Comunitaris d'actuació primària, que es caracteritzen per:

— *Tenir un espai d'intervenció municipal.* El municipi, com a primer nivell de l'Administració on es gestionen les necessitats i urgències de la col·lectivitat, deu ser el nucli on es creen els serveis per a atendre aquestes necessitats, tal i com recull la Llei Reguladora de Bases de Règim Local.

— *Són interdisciplinaris.* És evident la conveniència d'un enfocament pluri-causal i multiexplicatiu de la dinàmica social, escolar, familiar, etc.

— *Coordinats amb tots els Serveis existents al municipi.* Aquesta coordinació pretén rendibilitzar les actuacions dels Serveis Municipals, tot organitzant la seua intervenció unitàriament en Programes Conjunts en distintes àrees d'actuació. Açò es podria concretitzar en la creació municipal d'una Comissió de Benestar Social d'intervenció en la comunitat, composta per, d'una banda, tots els tècnics dels Serveis Municipals i, per altra part, els regidors (Regidoria de Sanitat, Serveis Socials, Educació, Cultura, Urbanisme, Joventut, Esport). Aquesta Comissió seria l'encarregada de l'elaboració de plans d'intervenció comunitària en distintes àrees d'actuació.

— *D'enfocament globalitzant i general, d'orientació, informació, més que d'atenció assistencial, individual i terapèutica.*

— *Centrats en la prevenció.* Ja que els problemes, tant a nivell escolar com de desajustament personal, no resideixen únicament en l'individu, sinó també en les institucions i en l'ambient social que l'envolta, es fa evident la necessitat d'actuació a aquests nivells. Per això la importància de l'actuació conjunta de tots els professionals municipals, tant a l'escola com fora d'ella, en programes d'intervenció que incideixen en la qualitat de vida a nivell comunitari.

— *Amb una metodologia d'intervenció comunitària.* Aquesta metodologia es caracteritza per:

— Actuacions realitzades en el mateix medi on apareixen els problemes i en estreta relació amb els mecanismes de la vida quotidiana que els determina.

— Potenciació dels propis recursos existents, i que estan normalment infrautilitzats.

— Gestió descentralitzada i que enriqueisca la implicació i l'intercanvi i l'assumpció de les decisions col·lectives.

— Vinculació estreta amb els recursos existents en el medi,

encara que depenguen d'un altre sistema o administració.

— Priorització de l'educació i prevenció sobre l'assistència i la cura.

— L'evaluació ha de estar inclosa en l'elaboració dels programes, i aquesta ha de tenir un caire quantitatiu i qualitatiu.

Aquests punts han pretès servir de marc per a la discussió tècnica que anirà produint-se en les diferents àrees de treball.

«Sòcio-Psicopedagogia i Municipi»

Producte de les I Jornades de Serveis Sòcio-Psicopedagògics Municipals ha estat la publicació del llibre *Sòcio-Psicopedagogia i Municipi*.

Aquesta publicació recull totes les ponències i comunicacions que es presentaren i debaten a les Jornades, i que són les següents:

Ponències:

«Sòcio-Psicopedagogia i Municipi a la Ribera Alta i Baixa», per X. Bascañán, S. Hermandis, M. T. Limorte, T. Llopis, S. Quijal, C. Sánchez i C. Vendrell.

«Desarrollo de los Gabinetes Psicopedagógicos valencianos», per H. Carpintero.

«La psicopedagogia a l'escola», per F. Rivas i A. Latorre.

«Components sòcio-econòmics de l'escola i la seua repercussió en el procés de socialització», per A. López.

«La intervenció sociopedagògica en el municipi», per A. Mayordomo.

«Programas Municipales de Salud Comunitaria», per M. Costa.

Àrees de treball.

Àrea de prevenció:

«Anàlisi de les expectatives del professorat respecte de la labor del Gabinet Municipal de Sueca», per A. Bañuls, M. Fernández, I. Palacios i C. Vendrell.

«Estudio experimental sobre factores de riesgo extraescolares en los alumnos del C. P. Almazaf (Almussafes)», per V. Villalba i J. Contell.

«Habilitats socials i solució de problemes interpersonals al cicle inicial. Notes per a l'elaboració de programes preventius», per S. Quijal.

«Diagnóstico y tratamiento cognitivo-conductual de las dificultades escritoras y lectoras. Aplicación individual y comunitaria», per A. Ponce.

«¿Y si el problema es que no saben leer? Mejorar el nivel lector del alumno, una exigencia escolar y social», per J. L. López.

Àrea d'integració:

«Documento de trabajo realizado por el grupo de integración comarcal: Ribera Alta, Ribera Baja», E. Ripoll, E. Seguí, F.

Porro, F. Laullón, I. Palacios, C. Calabuig, E. Bataller, F. Lluch, J. García, F. Segarra, P. Zornoza, I. Rams, I. Armenteros, N. Lázaro i D. Martínez.

«Informe del Aula Tranvía», per A. Gómez i C. Aguilar.

«La creación de un taller ocupacional en Sueca», per A. Bañuls, M. Fernández, I. Palacios i C. Vendrell.

Àrea d'orientació escolar:

«Modelo de orientación escolar y profesional para 8.º EGB», per J. Félix, J. Julián, E. Gallach, J. Contell, J. P. Vert, J. Leiva, I. Llopis, V. Moll, P. Fernández, A. Vallés i J. Gómez.

«Utilización de un cuestionario de personalidad MHPQ dentro de un programa de orientación escolar y profesional para 8.º EGB. Resultados obtenidos de la aplicación del mismo durante los cursos escolares 84-85, 85-86», per C. Sánchez i J. Campillo.

«Orientación personal, profesional y de estudios a los alumnos que finalizan la EGB», per T. Limorte, T. Llopis i A. Llopis.

«Comunicado sobre educación sexual», per P. González.

«La educación sexual: asignatura pendiente del sistema educativo», per A. Belda i A. Vallés.

«Programa comunitari de salut sexual», per J. García i T. Limorte.

Àrea de treball amb pares:

«Análisis del trabajo con padres en la comarca: Valoración y perspectivas», per A. Dauder, L. Domingo, C. Falgas, M. Fernández, T. Llopis, C. Olmos, I. Pardo i V. Villalba.

«La formación de Padres: Notas sobre su origen y evolución histórica. Una experiencia en La Ribera: El programa del Instituto Municipal de Educación de Carcaixent», per C. Sánchez.

«Una experiencia de trabajo con padres en preescolar», per A. Bañuls, M. Fernández, I. Palacios i C. Vendrell.

Àrea d'ensenyament en valencià:

«Estudi de les possibilitats de baremació de proves psicomètriques a la Ribera: Test de matrius progressives color de Raven», per A. Bañuls, C. Carrió, A. I. Lo-

pis, V. Mars i A. Rosell.

«Estudi descriptiu de la parla familiar i del desig de llengua d'ensenyament als col·legis públics de Sueca», per A. Banyuls, M. Fernández, I. Palacios i C. Vendrell.

Àrea d'intervenció comunitària:

«Pedagogia al carrer», per A. Basques.

«Ponència de la Comisión Técnica de Bienestar Social de Cu-

llera», per C. Valcárcel, C. Carrió, C. Calabuig, A. García, J. Llácer i A. Pardo.

«Programas de intervenció comunitària», per M. Catalá, J. Domingo, J. García, T. Limorte, A. Llopis, T. Llopis, J. Martí, F. Naval i I. Ramo.

«Un programa preventivo conjunto del equipo de Servicios Sociales del Instituto Municipal de Educación de Carcaixent», per J. Campillo, G. Martínez i C. Sánchez.

«Conclusions de les I Jornades de Serveis Sòcio-Psicopedagògics Municipals. Ribera Alta-Ribera Baixa»

Aquestes Jornades surten del treball conjunt dels professionals que integren la Coordinadora Comarcal de Serveis Sòcio-Psicopedagògics de les Riberes.

Varis eren els objectius que preteníem amb la realització de les mateixes i considerem que aquests han estat àmpliament coberts. Volem únicament fer una breu referència a d'ells:

1. El nombrós intercanvi d'experiències que ha estat possible durant aquests dies és reflexe del treball dut a terme des de fa alguns anys pels gabinets que componen la Coordinadora de les dues Riberes.

2. S'ha posat de manifest la necessitat de la coordinació en l'acció interdisciplinària dels Serveis que actuen al municipi i que permetrà a poc a poc una cristallització dels programes municipals comunitaris.

3. S'ha evidenciat l'esforç dels Ajuntaments en la creació de Serveis, no comptant moltes vegades amb un suport econòmic que permetesca unes condicions laborals dignes per als professionals.

4. Es reconeix la conveniència de la creació d'una via de contacte institucional entre la investigació i la pràctica professional.

Tenint en compte els distints debats que amb motiu d'aquestes Jornades s'han desenvolupat entre els professionals, considerem necessària la consecució dels següents punts:

— Normalització de les condicions de treball amb les que els professionals dels Gabinetes Sòcio-Psicopedagògics o altres equips municipals presten els seus serveis als Ajuntaments.

— Desenvolupament del ple exercici de les competències municipals en matèria de Benes-

tar Social: Salut, educació, cultura, serveis socials, facilitant als Ajuntaments els mitjans pressupostaris que facen possible la gestió dels programes requerits per a la resolució de les necessitats socials existents.

— La possibilitat de coordinar els nostres serveis amb els altres professionals que intervenen a l'àmbit municipal, al marge de quina siga la institució supramunicipal que financie els seus serveis.

— La financiació dels programes d'Acció Comunitària municipals per part d'institucions d'àmbit supramunicipal deuria permetre la inclusió de qualsevol professional que preste els seus serveis a l'Ajuntament, siga quin siga l'equip al que pertenga: Gabinetes Sòcio-Psicopedagògics o altres.

— L'aplicació de la llei en aquells aspectes que es relacionen amb la participació dels professionals dels Gabinetes o d'altres serveis municipals en òrgans de representació col·lectiva: Consells Escolars Municipals, Consells de Benestar Social, etc.

— Per a millorar la incidència dels programes elaborats a nivell supramunicipal és necessari que es tinguen en compte els equips municipals d'intervenció primària: Gabinetes Sòcio-Psicopedagògics, Serveis Socials, Equip de Salut, etc.

— Derogar, suprimir o modificar qualsevol aspecte de la legislació que s'oposa a l'aplicació de les mesures anteriorment exposades.

Tot açò amb l'objectiu final d'aprofundir i avançar en la línia d'aconseguir un model d'intervenció comunitària que possibiliti l'amillorament de la qualitat de vida dels ciutadans.

Comisión de clínica

GRUPO DE TRABAJO DE CLÍNICA PSICOANALÍTICA

• Calendario de las reuniones: Primer martes de cada mes, a las 6 h. 30 m.

• Las reuniones se celebrarán en los locales del colegio de psicólogos.

• El tema de estudio será la *investigación del Padre en la obra de Freud*. En ella aparecen diversas conceptualizaciones acerca del Padre, son los distintos lugares que el Padre ocupa en la estructura:

El Padre Real.

El Padre Imaginario.

El Padre Simbólico.

Esclarecer esta cuestión es importante si pensamos que el surgimiento de una estructura neurótica, perversa o psicótica, tiene su punto de anclaje en la forma de existencia, en la operación que realice la función paterna.

Mesa permanente:

- Javier Porras.
- Ignasi Chilet.
- M.ª José García.
- M.ª Jesús Duato.
- Amparo Cabrera Vallet.
- Paco Morero.

Responsable:

Amparo Cabrera Vallet. Tels. 374 19 29 y 147 06 04.

Información Secretaría:

Se ha creado el siguiente grupo de trabajo de Clínica Psicoanalítica

Calendario de las reuniones: Primer martes de cada mes a las 6.30 h.

Las reuniones se celebrarán en los locales del colegio de psicólogos.

El tema de estudio será la *investigación del Padre en la obra de Freud*. En ella aparecen diversas conceptualizaciones acerca del Padre, son los distintos lugares que el Padre ocupa en la estructura:

— El Padre real.

— El Padre imaginario.

— El Padre simbólico.

Esclarecer esta cuestión es importante si pensamos que el surgimiento de una estructura neurótica, perversa o psicótica, tiene su punto de anclaje en la forma de existencia, en la operación que realice la función paterna.

Mesa permanente:

- Javier Porras.
- Ignaci Chilet.
- M.ª José García.
- M.ª Jesús Duato.
- Amparo Cabrera Vallet.
- Paco Morero.

Responsable: Amparo Cabrera Vallet

Información

La adjudicación de la beca para la organización de biblioteca ha recaído en la persona de Conxa Ricart Adrian, tras haber sido estudiados los currículums presentados al respecto.

CRITERIOS Y PROCEDIMIENTOS PARA LA INCLUSIÓN DE LOS COLEGIADOS EN LA LISTA PARA DESIGNACIONES COMO PERITOS ANTE LOS TRIBUNALES DE JUSTICIA

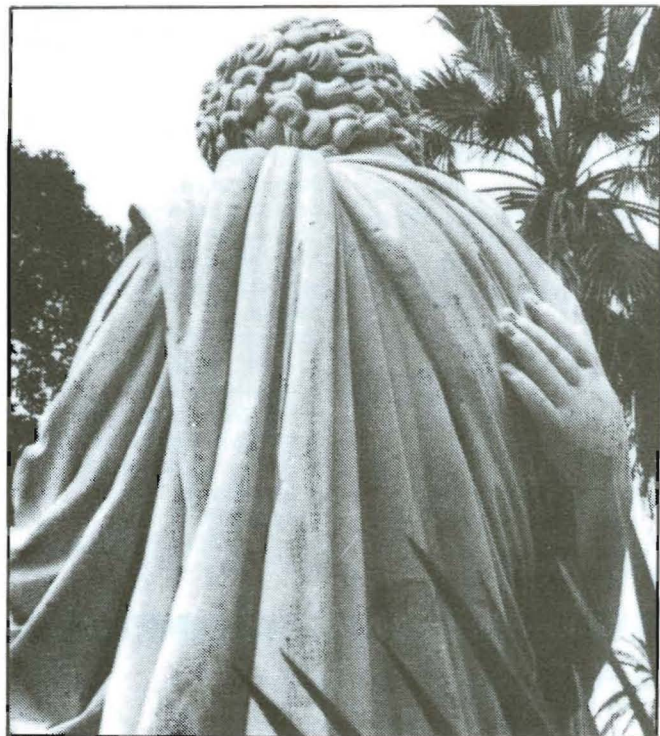
1. Requisitos imprescindibles

a) Estar colegiado, con un mínimo de dos años de antigüedad, y estar dado de alta en Licencia Fiscal.

b) Currículum vitae, en el que conste la formación básica y especializada y la experiencia profesional.

c) Carta de solicitud para ser incluido en la lista.

Una vez recibida completa

dicha documentación se procederá a la inclusión en la lista, por riguroso orden de recepción; la vigencia de la lista sería bianual, debiendo solicitarse la inclusión nuevamente al finalizar dicho período.

2. Procedimiento de designación

Para cada una de las peticiones de designación de peritos que sean hechas se procederá al primer colegiado de la lista (del partido judicial de donde proceda la petición), y así sucesivamente.

El colegiado designado deberá aceptar el nombramiento, salvo causa justificada.

3. Recomendaciones expresadas que formula la Junta Rectora de la Delegación

a) Una vez realizadas las

diligencias parciales y emitido ante el Juzgado, se ruega al colegiado que remita a esta Delegación una breve información, según criterio, acerca de los siguientes aspectos:

1. Breve reseña del procedimiento seguido (aspectos metodológicos).

2. Incidencias surgidas (si las hubiere).

3. Honorarios devengados e incidencias en su percepción (si las hubiere).

b) Que se brinde colaboración al Colegio para que éste pueda efectuar un seguimiento estadístico y documental en esta área.

Nota: Es el juzgado quien abonará los honorarios al colegiado designado.

de les aptituds mentals és avui encara una de les funcions fonamentals del psicòleg escolar... és una de les àrees de la psicologia on trobem menys canvis». La present obra és un intent de renovació dins el camp del diagnòstic escolar; els autors ens presenten una «Bateria de Valoració Cognitiva» que permet que les proves aplicades puguin «integrar-se dins d'un model lògic de funcionament cognitiu».

En el model que proposen, evidentment, el primer pas és l'elaboració d'un historial familiar i escolar (per a la qual cosa recullen un patró).

En els capítols següents els autors descriuen els diversos aspectes a avaluar en un diagnòstic, oferint al final de cadascun dels apartats un quadre amb les proves que mesuren allò que hom vol explorar. Les àrees que desenvolupen són:

- Dèficit d'atenció i impulsivitat.
- Processament auditiu-visual.
- Intel·ligència.
- Conducta lingüística.
- Conducta motriu.

Finalment, però, introdueixen un tema del màxim interès, allò que s'ha denominat «Estratègies Cognitives», els «plans» que permeten la solució dels problemes plantejats. A més a més els autors afegeixen una proposta d'informe segons el model d'avaluació presentat.

L'obra finalitza amb una sèrie d'annexos:

- Al primer presenten els aspectes fonamentals que avaluen els subtests del WISC, MSCA i ITPA segons diferents autors.
- Al segon, una prova de discriminació de fonemes.
- Al tercer especifiquen les proves i nivells òptims de la Bateria de Valoració Cognitiva (BVC).

En definitiva, ens trobem davant d'una obra interessant i suggestiva, de recomanada lectura i ús per part dels professionals que incideixen en el camp escolar. I cal felicitar a la Conselleria per la seua edició.

M. P.

JOSÉ LUIS DOMÉNECH ZORNOZA, FRANCISCO BLASCO VERCHER, HIGINIO LÓPEZ JORNET

Musicoteràpia en la formació del terapeuta
Edit. Nau Llibres. València, 1987.

Com molt acertadament comenten els autors, la musicoteràpia és una tècnica que encara està per fer. A hores d'ara no es troba plenament reconeguda en els currículums de formació de les especialitats terapèutiques (psicòlegs, metges...).

Evidentment, per tal de fer servir la música com mitjà de treball és fonamental la seua coneixença; de totes les professions implicades en el camp clínic-educatiu l'única en la qual hom rep una mínima formació musical és en el Magisteri, i encara això aquesta formació és insuficient (esperem que els cursos de «La música a l'escola» milloren la situació).

Després d'una definició de la musicoteràpia i una síntesi de la seua història, l'obra que avui comentem continua amb una exposició de coneixements bàsics de solfeig i teoria de la música.

Tot seguit els autors donen unes petites orientacions psicològiques per a la confecció i aplicació de programes de musicoteràpia (aspectes evolutius, taxonomia de les deficiències, principis de la psicologia de l'aprenentatge). Posteriorment, presenten uns quadres amb «objectius-activitats del subjecte-activitats del terapeuta» i unes normes d'avaluació dels efectes de la música en el pacient.

L'aplicació de la musicoteràpia com a Dinàmica de Grups és també objecte d'estudi dels autors, els quals ofereixen alguns exemples de guions.

Interessants són les orientacions discogràfiques i bibliogràfiques, que en un terreny poc conegut com aquest són doblement útils.

En definitiva, aquest llibre no pretén ésser un manual exhaustiu, més bé sembla iniciar el camí a l'estudi del camp des de la Ciutat de València.

M. P.

JESÚS GANDÍA, JUAN VILLALBA

Rehabilitació en Educació Especial
Col·lecció E. E. n.º 3. Edit. Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana. València, 1987 (edició bilingüe).

La present obra oferta una orientació a tots els professionals sobre el minusvàlid psíquic amb dèficit motor associat i en edat escolar.

Els autors del llibre han considerat quatre grans apartats:

- En el primer comenten les característiques que deu reunir un servei de rehabilitació, la dotació de material i personal necessària i les funcions corresponents.
- En el segon recullen les tècniques de valoració, avaluació i control que fan servir (amb models d'informe, fitxes de treball, etc.).

- El tercer el dediquen a les alteracions neuromusculars més freqüents en Educació Especial (Paràlisi Cerebral Infantil, Alteracions Posturals, Distrofies Musculars, Incoordinacions Motrius i Deformacions del Peu), oferint en cada cas un ventall de possibilitats terapèutiques.

- El quart és un vocabulari tècnic i un petit recull bibliogràfic.

M. P.

Llibres

L. TRÉNOR PUIG, J. AGUSTÍ ALMELA, J. COMPANY RICO, S. PEYDRÓ TORRÓ
Avaluació Cognitiva per a Escolars.
Col·lecció E. E. n.º 2. Edit. Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana. València, 1987 (edició bilingüe).

Com hom comenta en la introducció «El diagnòstic-avaluació